

## UZASADNIENIE

Projekt uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia programu rządowego pod nazwą „Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych” wprowadza zmiany dotyczące kosztów realizacji Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych, przyjętego uchwałą nr 24 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 2023 r. w sprawie ustanowienia programu rządowego pod nazwą „Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych” (M.P. poz. 318), zwanego dalej „Programem”, oraz aktualizuje treść Programu z uwagi na intensyfikację działań w zakresie:

- 1) podniesienia poziomu kompetencji cyfrowych;
- 2) zwiększenia zasobu specjalistów technologii informacyjno-komunikacyjnych, zwanych dalej „ICT”, na rynku pracy;
- 3) wzrostu udziału kobiet wśród specjalistów ICT;
- 4) rozwoju edukacji cyfrowej;
- 5) poprawy jakości zarządzania rozwojem kompetencji cyfrowych;
- 6) realizacji celów dla Unii Europejskiej, zwanej dalej „UE”, ujętych w programie polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r. przyjętej uchwałą nr 125 Rady Ministrów z dnia 22 października 2024 r. w sprawie Krajowego planu działania do programu polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r. (M.P. poz. 989);
- 7) realizacji Planu działań w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027 przyjętego Komunikatem Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w dniu 30 września 2020 r.

Intensyfikacja Programu umożliwi zrealizowanie głównych celów Programu, które są określone w sposób następujący:

- 1) 80% mieszkańców Polski będzie posiadać co najmniej podstawowe kompetencje cyfrowe (w 2025 r. wskaźnik ten osiągnął poziom 50%, zatem poziom realizacji wyniósł 62,5% wartości docelowej);
- 2) 40% mieszkańców Polski będzie posiadać ponadpodstawowe kompetencje cyfrowe (w 2025 r. wskaźnik ten osiągnął poziom 24%, zatem poziom realizacji wyniósł 60% wartości docelowej);
- 3) 6% pracujących będą stanowić specjaliści technologii informacyjno-komunikacyjnych, ICT (w 2024 r. wskaźnik ten osiągnął poziom 4,5%, zatem poziom realizacji wyniósł 75% wartości docelowej);
- 4) 29% specjalistów ICT będą stanowić kobiety (w 2024 r. wskaźnik ten osiągnął poziom 18%, zatem poziom realizacji wyniósł 62% wartości docelowej).

Również szybko zmieniające się trendy technologiczne (jak np. rozwój sztucznej inteligencji), które znacząco oddziałują na rynek pracy oraz proces edukacji i codzienne życie obywateli, powodują

konieczność aktualizacji Programu. W odpowiedzi na nasilające się ataki cybernetyczne, należy wzmocnić kompetencje cyfrowe społeczeństwa (szczególnie w obszarze cyberbezpieczeństwa), traktując je jako istotny element bezpieczeństwa państwa i jego obywateli.

Analiza bieżącej sytuacji społeczno-ekonomiczno-politycznej w związku z rozwojem kompetencji cyfrowych, uwidoczniła ugruntowane w ostatnich latach trendy, które wymagają odpowiedzi w postaci nowych działań w Programie. Wśród tych trendów znalazły się:

- 1) postępująca technologiczna rewolucja cyfrowa, wyrażająca się w powszechnej cyfryzacji, automatyzacji i robotyzacji pracy;
- 2) zwiększenie wykorzystania sztucznej inteligencji w różnych sferach życia;
- 3) rosnąca waga cyberbezpieczeństwa;
- 4) wzrost zagrożenia dezinformacją i znaczenia umiejętności jej rozpoznawania oraz odpowiedniego reagowania;
- 5) rosnące znaczenie higieny cyfrowej;
- 6) coraz większa rywalizacja geopolityczna w obszarach cyfrowych.

Program jest dokumentem, który w sposób kompleksowy odpowiada na problemy, jednak – z uwagi na przedstawione argumenty – wymaga modyfikacji. Jego opracowanie stanowiło kamień milowy C10G zawarty w reformie C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Głównym celem Programu pozostaje stały wzrost poziomu kompetencji cyfrowych przez zapewnienie każdemu w Polsce możliwości ich rozwoju stosownie do potrzeb, biorąc pod uwagę wszystkie etapy życia, zarówno wśród zwykłych użytkowników technologii cyfrowych, jak i specjalistów ICT. Realizacja znowelizowanego Programu ma jeszcze skuteczniej przyczynić się do budowy nowoczesnego, odpornego społeczeństwa, co w wymiarze indywidualnym będzie się przekładać na lepszą jakość życia, a w wymiarze ekonomicznym przyczyni się do rozwoju konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy.

Ponadto, w wyniku przeglądu Programu, na podstawie realizowanego cyklicznie monitoringu, zidentyfikowano konieczność aktualizacji niektórych działań, w szczególności m.in. ich opisów, przewidywanych lat realizacji, mierników realizacji oraz szacunkowych kosztów.

Proponowane zmiany obejmują w szczególności:

- 1) aktualizację diagnozy stanu kompetencji cyfrowych;
- 2) uwzględnienie nowych działań do tej pory nieujętych w Programie realizowanych przez poszczególne resorty i jednostki im podległe lub przez nie nadzorowane;
- 3) ujęcie informacji o działaniach, których realizacja nie została podjęta (nie będą realizowane) oraz informacji o działaniach zakończonych;

- 4) modyfikacje opisów niektórych działań ujętych w Programie ze względu na istotne zmiany zaistniałe w tych działaniach;
- 5) nowelizację niektórych wskaźników realizacji działań i wartości docelowych wskaźników realizacji działań;
- 6) nowelizację kosztów działań dla całego Programu oraz dla poszczególnych działań.

W projekcie uchwały zmieniającej dodano informację o łącznej wartości działań realizowanych w ramach Programu, obejmującej środki pochodzące z budżetu państwa oraz środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej. Wartość ta wyniesie 3,98 mld zł i jest wyższa w stosunku do pierwotnej kwoty, która wynosiła 2,79 mld zł. Dotychczasowa treść uchwały, ograniczona wyłącznie do limitów wydatków z budżetu państwa, prezentowała niepełny obraz faktycznego zaangażowania finansowego w obszarze cyfryzacji. Należy podkreślić, że Program pełni funkcję parasolową (agregującą) dla szeregu projektów realizowanych przez różne resorty. Wskazanie całościowej kwoty 3,98 mld zł jest niezbędne, aby rzetelnie przedstawić skalę i realną wartość inwestycji państwa w kompetencje cyfrowe obywateli. Wykazanie wspólnej puli środków krajowych i unijnych w treści aktu prawnego akcentuje również synergię między różnymi mechanizmami finansowymi, takimi jak Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności, program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego czy środki budżetowe. Ma to kluczowe znaczenie z punktu widzenia efektywnej koordynacji działań międzyresortowych, w których środki z budżetu państwa często stanowią niezbędny wkład własny, warunkujący uruchomienie i wykorzystanie znaczących funduszy europejskich. Ponadto, wprowadzenie zagregowanej kwoty pozwala opinii publicznej na zrozumienie rzeczywistego, wielomiliardowego wymiaru finansowego działań państwa w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych obywateli.

Nowelizacja uchwały będzie miała skutki dla budżetu państwa, gdyż wiąże się ze zwiększonymi limitem wydatków na realizację działań w stosunku do limitu wydatków ujętych w uchwale Rady Ministrów z 2023 r. Projekt uchwały zmieniającej wprowadza zaktualizowane limity wydatków na realizację Programu w poszczególnych latach w okresie 2026–2030, które wynikają ze zgłoszonych przez podmioty wiodące szacunkowych kwot realizacji poszczególnych działań: zarówno nowych, zaktualizowanych, jak i realizowanych zgodnie z pierwotną treścią zmienianej uchwały. Limit wydatków z budżetu państwa na lata 2026–2030 w nowelizowanej uchwale w § 1 pkt 1 lit. b w zakresie nowelizowanego § 3 ust. 2 pkt 5–9 wyniesie 693,74 mln złotych podczas, gdy uchwała Rady Ministrów z 2023 r. w sprawie ustanowienia programu rządowego Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych przewidywała w § 3 ust. 2 pkt 5–9 limit wydatków w tych latach wielkości 128 mln zł.

Interwencja podejmowana w ramach znnowelizowanego Programu obejmuje realizację 86 działań (w tym 47 nowych działań oraz 13 zakończonych) w ramach pięciu priorytetów rozwoju kompetencji cyfrowych i grup docelowych:

- 1) rozwój edukacji cyfrowej, obejmujący następujące grupy docelowe: dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie, studenci, nauczyciele, edukatorzy i pracownicy sektora edukacji – zmiana polega na uwzględnieniu 16 nowych działań oraz wycofaniu 1 działania;
- 2) zapewnienie każdemu możliwości rozwoju kompetencji cyfrowych, obejmujący następujące grupy docelowe: użytkownicy technologii cyfrowych, osoby stawiające pierwsze kroki w świecie cyfrowym, w tym seniorzy – zmiana polega na uwzględnieniu 2 nowych działań oraz wycofaniu 2 działań;
- 3) wsparcie kompetencji cyfrowych osób pracujących, obejmujący następujące grupy docelowe: osoby pracujące, przedsiębiorcy i osoby zarządzające, pracownicy sektora publicznego – zmiana polega na wprowadzeniu 22 nowych działań oraz wycofaniu 4 działań;
- 4) rozwój zaawansowanych kompetencji cyfrowych, obejmujący specjalistów ICT jako grupę docelową – zmiana polega na uwzględnieniu 3 nowych działań oraz wycofaniu 1 działania;
- 5) wzmocnienie zarządzania rozwojem kompetencji cyfrowych – zmiana polega na uwzględnieniu 4 nowych działań.

Do spodziewanych następstw realizacji znowelizowanego Programu należy zwiększenie tempa wzrostu poziomu podstawowych i zaawansowanych umiejętności cyfrowych społeczeństwa, a w konsekwencji:

- 1) na rynku pracy zwiększy się podaż pracowników posiadających takie umiejętności, co jest korzystne dla transformacji cyfrowej gospodarki, sektora publicznego i społeczeństwa;
- 2) pracownicy będą łatwiej adaptować się do sytuacji związanej z likwidacją bądź przekształcaniem miejsc pracy w wyniku postępującej automatyzacji, robotyzacji czy zastosowań sztucznej inteligencji;
- 3) poprawi się jakość edukacji cyfrowej, wzmocni poziom cyberbezpieczeństwa, wzrośnie świadomość dotycząca higieny cyfrowej, a polskie społeczeństwo uodporni się na dezinformację, co przyczyni się do wzrostu odporności państwa;
- 4) zmniejszy się skala wykluczenia cyfrowego (bardzo często łączącego się z wykluczeniem społecznym), które w głównej mierze bierze się z braku potrzeby korzystania z mediów cyfrowych lub braku umiejętności. Jego konsekwencją jest eliminacja z rynku pracy i obniżenie jakości życia;
- 5) poprzez zapewnienie lepszej dostępności cyfrowej poprawie ulegnie również sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy;
- 6) uzupełniony zostanie niedobór specjalistów ICT na rynku pracy przy jednoczesnym położeniu akcentu na wysoki poziom i dostosowanie ich kształcenia do aktualnych potrzeb, co pozwoli na rozwój sektora ICT i zajęcie przez Polskę pozycji poważnego gracza na rynku międzynarodowym w zakresie nowoczesnych technologii.

Zmiana uchwały i Programu wpłynie na wzrost liczby beneficjentów. W wyniku realizacji działań udział w szkoleniach i innych formach podnoszenia umiejętności weźmie ponad 2,5 mln obywateli, w tym m.in.:

- 1) 36,4 tys. przedsiębiorców i pracowników małych i średnich przedsiębiorstw;
- 2) 229,8 tys. nauczycieli wszystkich poziomów nauczania oraz pracowników systemu oświaty, a także pracowników podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki;
- 3) 939 tys. uczniów, w tym 2 tys. dzieci i młodzieży w spektrum autyzmu i z niepełnosprawnością intelektualną;
- 4) 14,6 tys. studentów;
- 5) 54,5 tys. osób wykluczonych, z niepełnosprawnościami lub niskim poziomem kompetencji cyfrowych;
- 6) 2,7 tys. osób odbywających karę pozbawienia wolności;
- 7) 113 tys. seniorów;
- 8) 62,7 tys. pracowników administracji publicznej, 126 tys. pracowników jednostek samorządu terytorialnego oraz 300 tys. przedstawicieli podmiotów Krajowego Systemu Cyberbezpieczeństwa, a także 30 tys. członków korpusu służby cywilnej;
- 9) 7,5 tys. lekarzy i pracowników podmiotów leczniczych;
- 10) 3 tys. pracowników wymiaru sprawiedliwości;
- 11) 8 tys. pracowników kultury, twórców i przedstawicieli branż kreatywnych;
- 12) 2,9 tys. specjalistów ICT, w tym ponad 2 tys. specjalistów dostępności cyfrowej.

Większa podaż kompetencji cyfrowych na rynku pracy stanowić będzie fundament dla transformacji cyfrowej w Polsce.

Uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt uchwały nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt uchwały nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w tym rozporządzeniu.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 500).

Projekt uchwały nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Wejście w życie znowelizowanej wersji uchwały będzie miało pozytywny wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt uchwały został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw informatyzacji.